

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 777

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 4 august 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI	
100.	— Ordin privind modificarea și completarea Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2017	2–4
101.	— Ordin pentru modificarea și completarea Procedurii privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor contravenționale raportate la cifra de afaceri, de către Comitetul de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, ca urmare a acțiunilor de investigații, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 13/2022	5
	ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
23.	— Normă pentru aplicarea Ghidului MAR — Amânarea publicării informațiilor privilegiate și interacțiunile care fac obiectul supravegherii prudentiale	6–8
	ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI	
	Hotărârea din 24 martie 2020 în Cauza Cegolea împotriva României	9–16

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

privind modificarea și completarea Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2017

Având în vedere prevederile art. 9 alin. (1) lit. y), art. 10 alin. (1) lit. b) și alin. (6) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 13 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie,

în temeiul prevederilor art. 90 și 189 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 5 alin. (1) lit. f) și alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Art. I. — Regulamentul pentru organizarea și desfășurarea activității de investigație în domeniul energiei privind funcționarea pieței angro de energie, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 25/2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 13 aprilie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 2. — (1) Termenii și expresiile din prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Lege*, în Regulamentul (UE) nr. 1.227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, denumit în continuare *REMIT*, și în Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1.348/2014 al Comisiei din 17 decembrie 2014 privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a art. 8 alin. (2) și (6) din *REMIT*.”

2. La articolul 3, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins

„(2) Aplicarea prevederilor prezentului regulament este asigurată de către personalul de specialitate din cadrul ANRE împuternicit în conformitate cu prevederile legale în vigoare și de către Comitetul de reglementare al ANRE pentru cazul prevăzut la alin. (3) din prezentul articol.”

3. La articolul 3, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Pentru faptele contravenționale constatate în cadrul investigațiilor, pentru care sunt prevăzute sancțiuni prin raportare la cifra de afaceri, stabilirea și individualizarea sancțiunilor se realizează de către Comitetul de reglementare al ANRE pe baza Procedurii privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor contravenționale raportate la cifra de afaceri, de către Comitetul de reglementare al ANRE, ca urmare a acțiunilor de investigații, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 13/2022, denumită în continuare *Procedură*.”

4. La articolul 4, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — (1) ANRE este autoritatea competentă să desfășoare investigații în domeniul energiei electrice și a gazelor naturale în vederea unei bune funcționări a pieței angro de energie și în deplină conformitate cu reglementările naționale și europene.”

5. La articolul 4 alineatul (2), după litera d) se introduce o literă nouă, lit. e), cu următorul cuprins:

„e) nerespectarea de către participanții la piață și operatorul de transport și de sistem a cerințelor privind transparența prevăzute în reglementările ANRE, precum și în regulamentele europene, în legătură cu piața angro de energie, cu excepția *REMIT*.”

6. Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 5. — În sensul prezentului regulament, prin *investigație* se înțelege acțiunea, realizată în baza procedurilor specifice, pe care o efectuează ANRE atunci când există temei de fapt și de drept și au fost semnalate fapte care pot constitui încălcări ale legislației naționale și/sau europene privind piața angro de energie sau când există motive întemeiate de a suspecta săvârșirea unor asemenea fapte.”

7. La articolul 6, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 6. — (1) Direcția investigații este formată din investigatori, cu pregătire de specialitate în domeniile economic, juridic sau tehnic, care au calitatea de agenți constatori.”

8. La articolul 9, alineatele (1)—(3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) Direcțiile de specialitate din cadrul ANRE, altele decât Direcția investigații, în vederea exercitării atribuțiilor ce le revin, realizează o analiză preliminară a cazurilor în care există indicii privind o posibilă afectare a pieței angro de energie sau a cerințelor privind transparența prevăzute în reglementările ANRE, precum și în regulamentele europene, în legătură cu piața angro de energie, identificate de către personalul propriu sau semnalate de către persoanele/entitățile prevăzute la art. 7 alin. (1), și identifică acele situații în care se justifică declanșarea unor investigații, formulând propuneri în acest sens.

(2) Procedura de investigație cuprinde, după caz, următoarele etape:

- a) analiza preliminară prevăzută la alin. (1);
- b) efectuarea investigației dispuse prin decizie a președintelui ANRE, de către echipa de investigație;
- c) încheierea unui proces-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, în cazul constatării acestora;
- d) urmărirea aplicării măsurilor dispuse prin decizia de finalizare a investigației.

(3) Analiza preliminară efectuată de către direcția de specialitate, prevăzută la alin. (1), este finalizată printr-o notă de fundamentare care se înaintează președintelui ANRE și care cuprinde: indicarea elementelor rezonabile și a

comportamentelor anormale și/sau inadecvate care au dus la suspiciunea încălcării legislației specifice pieței angro de energie, concluziile analizei indicatorilor specifici de monitorizare relevanți, inclusiv a elementelor de maxim interes, potențialul impact produs asupra pieței angro de energie și asupra interesului general al consumatorilor, precum și propunerea privind începerea sau neînceperea unei investigații.”

9. La articolul 9, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Efectuarea investigației prevăzute la alin. (2) lit. b) cuprinde, în principal:

a) efectuarea acțiunii de inspecție de către echipa de inspecție împuternicită prin decizie a președintelui ANRE;

b) efectuarea de către echipa de investigație a analizei specifice, în conformitate cu scopul și obiectul investigației;

c) întocmirea raportului de investigație în formă preliminară și comunicarea acestuia participantului la piață investigat;

d) întocmirea raportului de investigație în formă finală, ce include, după caz, obiecțiile participantului la piață investigat, precum și punctul de vedere al echipei de investigație;

e) aprobarea raportului de investigație în formă finală, care se realizează astfel:

(i) în cazul în care nu se constată fapte contravenționale sau se constată fapte pentru care sancțiunile prevăzute nu sunt raportate la cifra de afaceri, acesta se aprobă direct de către președintele ANRE;

(ii) în cazul în care se constată fapte contravenționale, pentru care sancțiunile prevăzute sunt raportate la cifra de afaceri, acesta se aprobă de către președintele ANRE cu votul Comitetului de reglementare, denumit în continuare CR;

f) adoptarea deciziei de finalizare a investigației, care se realizează astfel:

(i) în cazul în care nu se constată fapte contravenționale sau se constată fapte pentru care sancțiunile prevăzute nu sunt raportate la cifra de afaceri, aceasta se aprobă direct de către președintele ANRE;

(ii) în cazul în care se constată fapte contravenționale pentru care sancțiunile prevăzute sunt raportate la cifra de afaceri, aceasta se aprobă de către președintele ANRE cu votul CR.”

10. La articolul 9, după alineatul (5) se introduc 7 noi alineate, alin. (6)—(12), cu următorul cuprins:

„(6) În cazul constatării contravențiilor pentru care, în Lege, sunt prevăzute sancțiuni raportate la cifra de afaceri, stabilirea și individualizarea sancțiunilor se realizează de către CR, conform procedurii menționate la art. 3 alin. (3) din prezentul regulament, înainte de aprobarea raportului de investigație în formă finală și deciziei de finalizare a investigației, de către președintele ANRE.

(7) Pentru fapte prevăzute la art. 93 alin. (1) pct. 49 și 50, respectiv la art. 194 pct. 46 și 47 din Lege, care împiedică îndeplinirea de către ANRE a atribuțiilor de investigație, membrii echipei de investigație întocmesc o notă de constatare pe care o comunică participantului la piață investigat, în vederea informării acestuia asupra celor constatate.

(8) Participantul la piață investigat are dreptul de a transmite un punct de vedere, exprimat în scris, în termen de o zi lucrătoare de la data comunicării notei de constatare prevăzute la alin. (7).

(9) În situația în care punctul de vedere comunicat de participantul la piață investigat prezintă suficiente argumente de natură a înlătura caracterul contravențional al faptei, echipa de investigație îl informează cu privire la acceptarea acestora și continuarea efectuării acțiunii de investigație urmând etapele prevăzute la alin. (3¹).

(10) În situația în care punctul de vedere comunicat de participantul la piață investigat nu prezintă suficiente argumente de natură a înlătura caracterul contravențional al faptei sau participantul la piață investigat nu transmite un punct de vedere în termenul solicitat, echipa de investigație întocmește documentele specifice pentru acest caz, conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Procedură, care se prezintă spre analiză și dezbateri CR, în vederea adoptării unei decizii de sancționare.

(11) Pentru faptele de natura celor prevăzute la alin. (7), membrii echipei de investigație aplică sancțiunea contravențională, stabilită și individualizată de către CR, prin încheierea unui proces-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, ce are la bază decizia de sancționare prevăzută la alin. (10), și continuă efectuarea acțiunii de investigație urmând etapele prevăzute la alin. (3¹).

(12) În termen de 15 zile de la emiterea deciziei de sancționare, participantul la piață investigat este convocat la sediul ANRE în vederea comunicării acesteia și aplicării sancțiunii contravenționale raportate la cifra de afaceri prin încheierea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor prevăzută la alin. (11).”

11. La articolul 10, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 10. — (1) Direcțiile de specialitate prevăzute la art. 9 alin. (1) propun președintelui ANRE efectuarea unei investigații din oficiu atunci când, pe baza informațiilor pe care le dețin, inclusiv a celor provenite de la entitățile sau persoanele prevăzute la art. 7 alin. (2), consideră că sunt temeiuri pentru efectuarea unei investigații.”

12. La articolul 11 litera b), punctul (ii) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(ii) propunerea de admitere a plângerii menționate la lit. a), în cazul în care aceasta este completă, întemeiată, intră în sfera de competență a ANRE, precum și de efectuare a unei/unor investigații;”.

13. La articolul 11, literele c), e), f) și g) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„c) în situația prevăzută la lit. b) pct. (i), direcția de specialitate din cadrul ANRE care a efectuat analiza preliminară emite și comunică autorului plângerii, în termen de 60 de zile de la primirea acesteia, o adresă argumentată privind respingerea plângerii, respectiv stabilește un termen rezonabil în cadrul căruia autorul plângerii poate să își prezinte punctul de vedere, în scris, față de hotărârea ANRE sau să depună documente suplimentare în vederea susținerii plângerii formulate; în cazul în care autorul plângerii prezintă informații și documente suplimentare, ANRE poate reveni asupra hotărârii inițiale de respingere a plângerii;

.....
e) pentru cazul prevăzut la lit. d), în baza deciziei președintelui, ANRE inițiază investigația în termen de 90 de zile de la data la care i se confirmă autorului plângerii faptul că aceasta este considerată completă și îndeplinește toate condițiile;

f) plângerea trebuie să includă detalii privind o potențială afectare a bunei funcționări a pieței angro de energie, cu descrierea succintă a circumstanțelor faptei, a efectelor produse, a părților implicate și a duratei pretensei încălcări, toate informațiile furnizate în acest fel fiind prelucrate cu respectarea prevederilor legale în materie de protecție a datelor; orice plângere devine efectivă și poate sta la baza declanșării unei investigații numai în măsura în care aceasta îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de prezentul regulament și intră în sfera de competență a ANRE;

g) autorii plângerilor sau împuterniciții acestora trebuie să furnizeze traduceri autorizate în limba română și/sau copii certificate ale documentelor relevante pentru a susține plângerea depusă, documente care le sunt în mod rezonabil disponibile, și să indice ANRE de unde pot fi obținute alte date, informații și documente relevante în cauză, care nu le sunt disponibile.”

14. La articolul 13, alineatele (2) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Șeful echipei de investigație coordonează echipa de investigație și urmărește întocmirea și comunicarea corespunzătoare a tuturor documentelor elaborate ulterior deciziei de împuternicire a personalului ANRE de efectuare a investigației.

.....
 (5) În vederea utilizării raționale a resurselor necesare pentru efectuarea investigațiilor, Direcția investigații prioritizează cazurile în funcție de potențialul impact asupra pieței angro de energie și de interesul general al consumatorilor.”

15. La articolul 15, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Refuzul de a da curs audierilor, de a acorda declarații, de a semna procesele-verbale aferente etapelor acțiunii de investigație, precum și orice act/fapt ce împiedică îndeplinirea atribuțiilor ANRE de investigație nu constituie un impediment pentru continuarea investigației dacă aceasta este posibilă.”

16. La articolul 16, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 16. — (1) În realizarea investigațiilor și a competențelor conferite prin Lege, membrii echipei de investigație pot solicita participanților la piață prevăzuți la art. 3 alin. (1), menționând baza legală și scopul solicitării, ca, în termen de maximum 10 zile de la data solicitării, să furnizeze toate datele, informațiile și documentele necesare investigației, pentru și în legătură cu perioada investigată.”

17. La articolul 17, alineatele (1) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 17. — (1) Pe parcursul desfășurării activității de investigație, drepturile membrilor echipei de investigație, în raport cu participanții la piață și structurile operaționale asociate prevăzute la art. 3 alin. (1), sunt cele prevăzute la art. 86 și 185 din Lege, acestea fiind exercitate în baza deciziei emise de președintele ANRE, conform prevederilor art. 84 și 183 din același act legislativ.

.....
 (4) Membrii echipei de investigație pot face inspecții inopinate și pot solicita orice fel de date, informații, documente sau justificări legate de îndeplinirea scopului, obiectului și drepturilor de investigație, atât la fața locului, cât și prin convocare la sediul ANRE.”

18. Articolul 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 18. — (1) Membrii echipei de investigație pot efectua inspecții în orice alte spații, inclusiv domiciliul, terenuri sau mijloace de transport aparținând conducătorilor, administratorilor, directorilor și altor angajați ai participanților la piață ori asociațiilor de participanți la piață supuși investigației, în baza deciziei de împuternicire emise de președintele ANRE și cu autorizarea judiciară dată prin încheiere de către președintele Curții de Apel București sau de către un judecător delegat de acesta, în conformitate cu prevederile art. 87 sau 186 din Lege.

(2) Autorizarea judiciară se obține în condițiile art. 88 sau 187 din Lege.”

19. Articolul 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 20. — În situația în care există o opoziție la desfășurarea inspecției, ANRE poate solicita sprijin organelor de poliție sau altor organe cu atribuții în domeniu, potrivit dispozițiilor art. 199 alin. (3) din Lege.”

20. La articolul 22, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) să pună la dispoziția membrilor echipei de investigație, la sediul/locul în care se desfășoară investigația sau, dacă nu este posibil, în termenul prevăzut la art. 16 alin. (1), într-o formă completă, toate documentele, informațiile, datele, înregistrările, evidențele și actele specifice solicitate, în original sau în copie certificată, pentru și în legătură cu perioada investigată, conform art. 16 alin. (2), și să ofere orice lămuriri necesare, fără a putea opune caracterul confidențial;”

21. La articolul 23, alineatele (4) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(4) După primirea și analiza obiecțiunilor prevăzute la alin. (2), echipa de investigație întocmește raportul de investigație în forma finală, îl semnează și îl supune aprobării președintelui ANRE prin parcurgerea etapelor prevăzute la art. 9 alin. (31) lit. e), după caz. Raportul de investigație în formă finală trebuie să cuprindă, suplimentar față de raportul de investigație în formă preliminară, observațiile/obiecțiunile operatorului economic investigat cu privire la raportul de investigație preliminar, punctul de vedere al echipei de investigație privind obiecțiunile transmise, concluziile finale ale investigației, după caz, recomandările formulate de echipa de investigație și/sau măsurile propuse, precum și propunerile de sancționare a participantului la piață, dacă acestea se impun.

.....
 (7) În termen de 15 zile de la data emiterii deciziei de finalizare a investigației, participantul la piață este convocat la sediul ANRE în vederea comunicării raportului de investigație în formă finală și a deciziei de finalizare a investigației.”

22. La articolul 24, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Decizia de finalizare a investigației și, după caz, decizia de sancționare prevăzută la art. 9 alin. (10) din prezentul regulament se supune/supun căilor de atac prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.”

23. La articolul 33, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Persoana investigată va informa ANRE, în termen de 45 de zile de la comunicarea deciziei președintelui ANRE, asupra modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie.”

24. La articolul 33, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) În cazul neîndeplinirii obligației de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse, ANRE poate aplica amenda prevăzută de Lege pentru această contravenție.”

Art. II. — Persoanele fizice/juridice care desfășoară activități pe piața angro de energie, precum și membrii Comitetului de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea acestora.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Dumitru Chiriță

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN**pentru modificarea și completarea Procedurii privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor contravenționale raportate la cifra de afaceri, de către Comitetul de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, ca urmare a acțiunilor de investigații, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 13/2022**

Având în vedere prevederile art. 84 și 183 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 13 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie,

în temeiul dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. c), art. 9 alin. (1) lit. y) și ale art. 10 alin. (1) lit. b) și alin. (6) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 95 alin. (2) și art. 198 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Art. I. — Procedura privind stabilirea și individualizarea sancțiunilor contravenționale raportate la cifra de afaceri, de către Comitetul de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, ca urmare a acțiunilor de investigații, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 13/2022, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 195 din 28 februarie 2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În toate situațiile în care echipa de investigație identifică și constată săvârșirea unei fapte contravenționale, pentru care sancțiunea prevăzută de Lege este amendă raportată la cifra de afaceri anuală a persoanei juridice investigate, după caz, aceasta menționează aceste aspecte atât în raportul de investigație în formă finală, referatul înaintat Comitetului de reglementare, cât și în proiectul deciziei de finalizare a investigației ce urmează a fi adoptată de către Comitetul de reglementare.”

2. La articolul 6, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Suplimentar prevederilor de la alin. (2), Comitetul de reglementare al ANRE stabilește și individualizează sancțiunile prin raportare la cifra de afaceri a persoanei juridice investigate și pentru faptele contravenționale pentru care membrii echipei

de investigație, în calitate de agenți constatatori, aplică dispozițiile art. 12 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, propunând sancționarea participantului la piață investigat cu amendă raportată la cifra de afaceri a acestuia.”

3. La articolul 8, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Documentele care se prezintă spre analiză și dezbateră Comitetului de reglementare sunt referatul prevăzut la alin. (1) prin care se propune adoptarea deciziei de sancționare, nota de constatare întocmită și încheiată cu ocazia săvârșirii faptei contravenționale de către persoana juridică investigată, punctul de vedere al acesteia, după caz, precum și proiectul deciziei de sancționare prevăzute la art. 13 alin. (1) lit. b).”

Art. II. — Persoanele fizice/juridice care desfășoară activități pe piața angro de energie, precum și membrii Comitetului de reglementare al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea acestora.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Dumitru Chiriță

București, 27 iulie 2022.
Nr. 101.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

N O R M Ă

pentru aplicarea Ghidului MAR — Amânarea publicării informațiilor privilegiate și interacțiunile care fac obiectul supravegherii prudențiale

În temeiul prevederilor art. 1 alin. (2), art. 2 alin. (1) lit. a) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 6 alin. (2), precum și ale art. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 1.095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei,

în baza prevederilor art. 141 din Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, republicată,

potrivit deliberărilor din ședința Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din data de 20.07.2022,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

Art. 1. — Autoritatea de Supraveghere Financiară aplică prevederile Ghidului MAR — Amânarea publicării informațiilor privilegiate și interacțiunile care fac obiectul supravegherii prudențiale, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta normă.

Art. 2. — Emitenții au obligația respectării ghidului menționat la art. 1.

Art. 3. — Nerespectarea prevederilor prezentei norme se sancționează potrivit dispozițiilor titlului VI din Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, republicată.

Art. 4. — La data intrării în vigoare a prezentei norme, Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 5/2017 pentru

aplicarea Ghidului MAR — Persoanele cărora le este adresată sondarea de piață și a Ghidului MAR — Amânarea publicării informațiilor privilegiate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 12 aprilie 2017, se modifică după cum urmează:

1. **Titlul normei se modifică și va avea următorul cuprins:**

„N O R M Ă

pentru aplicarea Ghidului MAR — Persoanele cărora le este adresată sondarea de piață”

2. **Articolul 2 se abrogă.**

3. **Anexa nr. 2 se abrogă.**

Art. 5. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,

Nicu Marcu

București, 21 iulie 2022.

Nr. 23.

ANEXĂ

G H I D M A R — Amânarea publicării informațiilor privilegiate și interacțiunile care fac obiectul supravegherii prudențiale

Cuprins

1. Domeniu de aplicare
2. Referințe legislative, abrevieri și definiții
3. Scop
4. Obligații de conformare și de raportare

4.1. Statutul ghidului

4.2. Cerințe de raportare

5. Ghid privind interesele legitime ale emitenților pentru amânarea publicării informațiilor privilegiate și situațiile în care amânarea publicării este de natură să inducă publicul în eroare

1. Domeniu de aplicare

Cui i se aplică?

1. Presentul ghid se aplică autorităților competente desemnate în temeiul art. 22 din MAR și emitenților.

Ce se aplică?

2. Presentul ghid prezintă o listă neexhaustivă și orientativă a intereselor legitime ale emitenților care sunt susceptibili de a fi prejudiciați de publicarea imediată a informațiilor privilegiate, precum și a situațiilor în care amânarea publicării informațiilor privilegiate este de natură să inducă publicul în eroare, astfel cum este menționat la art. 17 alin. (11) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014. Totodată, prezentul ghid oferă, în conformitate cu art. 16 alin. (1) din Regulamentul ESMA, clarificări cu privire la existența unor informații privilegiate în legătură cu cerințele de capital și orientările în materie de capital aferente pilonului 2.

Când se aplică?

3. Presentul ghid se aplică după două luni de la data publicării traducerilor.

2. Referințe legislative, abrevieri și definiții

Referințe legislative

CRD — Directiva privind cerințele de capital — Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE¹

CRR — Regulamentul privind cerințele de capital — Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012²

MAR — Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (Regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei³

Regulamentul ESMA — Regulamentul (UE) nr. 1.095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei⁴

Acronime

ANC CRD — autoritate națională competentă, astfel cum este definită la art. 3 alin. (1) pct. (36) din CRD

Autorități competente în materie de supraveghere prudențială — ANC CRD și BCE

BCE — Banca Centrală Europeană

P2G — orientări în materie de capital aferente pilonului 2

P2R — cerințe de capital aferente pilonului 2

PSE — proces de supraveghere și evaluare

SESF — Sistemul european de supraveghere financiară

Definiții

Emitent — o persoană juridică, astfel cum este definită la art. 3 alin. (1) pct. (21) din MAR, care face obiectul obligațiilor de transparență în temeiul art. 17 alin. (1) din MAR

Instituții — instituții de credit și instituții, astfel cum sunt definite la art. 4 alin. (1) și, respectiv, alin. (3) din CRR, combinate cu art. 11 alin. (2) din CRR

3. Scop

4. Ghidul este elaborat în temeiul art. 17 alin. (11) din MAR și al art. 16 alin. (1) din Regulamentul ESMA. Obiectivele prezentului ghid sunt acelea de a stabili practici consecvente, eficiente și eficace în materie de supraveghere în cadrul SESF și de a garanta aplicarea comună, uniformă și consecventă a art. 7 alin. (1) și a art. 17 alin. (1) și (4) din MAR. În special, prezentul ghid oferă orientări prin prezentarea de exemple menite să sprijine emitenții în decizia acestora de a amâna publicarea informațiilor privilegiate în temeiul art. 17 alin. (4) din MAR, în cadrul unei liste neexhaustive și orientative a intereselor legitime ale emitenților care sunt susceptibili de a fi prejudiciați de publicarea imediată a informațiilor privilegiate, precum și a situațiilor în care amânarea publicării informațiilor privilegiate

este de natură să inducă publicul în eroare. De asemenea, prezentul ghid oferă clarificări cu privire la existența informațiilor privilegiate în legătură cu P2R și P2G.

4. Obligații de conformare și de raportare

4.1. Statutul ghidului

5. În conformitate cu art. 16 alin. (3) din Regulamentul ESMA, autoritățile competente și participanții la piețele financiare trebuie să depună toate eforturile necesare în vederea respectării ghidului.

6. Autoritățile competente cărora li se aplică prezentul ghid trebuie să se conformeze prin includerea lui în cadrele lor juridice și/sau de supraveghere naționale, după caz, inclusiv în cazul în care există ghiduri specifice care vizează în principal participanții la piețele financiare. În acest caz, autoritățile competente trebuie să asigure, prin activități de supraveghere, respectarea ghidului de către participanții la piețele financiare.

4.2. Cerințe de raportare

7. În termen de două luni de la data publicării ghidului pe site-ul ESMA în toate limbile oficiale ale UE, autoritățile competente cărora li se aplică prezentul ghid trebuie să notifice ESMA (la adresa [MARguidelinesGL3@esma.europa.eu]) dacă (i) respectă, (ii) nu respectă, dar intenționează să respecte, sau (iii) nu respectă și nu intenționează să respecte ghidul.

8. În caz de neconformitate, autoritățile competente trebuie, de asemenea, să informeze ESMA, în decurs de două luni de la data publicării ghidului pe site-ul ESMA în toate limbile oficiale ale UE, cu privire la motivele de neconformare. Un model de notificare este disponibil pe site-ul ESMA. Modelul se completează și se transmite la ESMA.

9. Emitenții nu sunt obligați să raporteze dacă respectă sau nu respectă prezentul ghid.

5. Ghid privind interesele legitime ale emitenților pentru amânarea publicării informațiilor privilegiate și situațiile în care amânarea publicării este de natură să inducă publicul în eroare

1. Interesele legitime ale emitentului pentru amânarea publicării informațiilor privilegiate

Orientarea 1:

10. În sensul lit. a) a art. 17 alin. (4) din MAR, cazurile în care publicarea imediată a informațiilor privilegiate ar putea prejudicia interesele legitime ale emitenților ar putea include, printre altele, următoarele circumstanțe:

a) emitentul poartă negocieri, în situația în care rezultatul unor astfel de negocieri ar putea fi periclitat de publicarea imediată. Pot constitui exemple negocierile referitoare la fuziuni, achiziții, sciziuni și întreprinderi de tip spin-off, achiziția sau cedarea de active majore sau filiale ale activității întreprinderilor, restructurări și reorganizări;

b) în caz de pericol grav și iminent care amenință viabilitatea financiară a emitentului, dar care nu intră sub incidența dispozițiilor aplicabile din dreptul insolvenței, iar publicarea imediată a informațiilor privilegiate ar prejudicia grav interesele acționarilor existenți și potențiali, punând în pericol încheierea negocierilor care au drept scop asigurarea redresării financiare a emitentului;

¹ JO L 176, 27.6.2013, p. 338.

² JO L 176, 27.6.2013, p. 1.

³ JO L 173, 12.6.2014, p. 1.

⁴ JO L 331, 15.12.2010, p. 84.

c) informațiile privilegiate se referă la decizii luate sau contracte încheiate de organul cu funcție de conducere al unui emitent, care necesită, pentru a intra în vigoare conform legii naționale sau statutului emitentului, aprobarea unui alt organ al emitentului decât adunarea generală a acționarilor, cu condiția ca:

- (i) publicarea imediată a informațiilor respective înaintea unei astfel de decizii definitive să pericliteze evaluarea corectă a informațiilor de către public; și
- (ii) emitentul să fi luat măsuri pentru luarea deciziei definitive cât mai curând posibil;

d) emitentul să fi realizat un produs sau o invenție, iar publicarea imediată a informațiilor respective să fie de natură să pericliteze drepturile de proprietate intelectuală ale emitentului;

e) emitentul să intenționeze să cumpere sau să vândă o participație majoră într-o altă entitate, iar publicarea unor astfel de informații să fie de natură să pericliteze punerea în aplicare a acestui plan;

f) o tranzacție anunțată anterior să fie supusă aprobării autorității publice, iar o astfel de aprobare să fie condiționată de cerințe suplimentare, în situația în care publicarea imediată a acestor cerințe va fi de natură să afecteze posibilitatea emitentului de a le îndeplini și, prin urmare, să împiedice, în cele din urmă, reușita acordului sau a tranzacției;

g) emitentul este o instituție care face obiectul CRR, iar decizia de a efectua o amortizare, reducere, răscumpărare, rambursare sau o opțiune call pentru instrumente de fonduri proprii sau o reducere, distribuire sau reclasificare ca alt element de fonduri proprii al conturilor de prime de emisiune aferente instrumentelor de fonduri proprii a fost adoptată, dar nu a fost încă autorizată de autoritatea competentă, astfel cum este definită la art. 4 alin. (1) pct. (40) din CRR, în temeiul art. 77 din CRR;

h) emitentul este o instituție care face obiectul supravegherii prudențiale în temeiul CRD și care a primit un proiect de decizie PSE sau informații preliminare conexe, ce va deveni definitivă într-o etapă ulterioară, după încheierea procesului decizional al autorității prudențiale competente. În acest caz, o anunțare prematură a oricărei informații privilegiate care constituie proiectul de decizie PSE sau a informațiilor preliminare conexe ar fi în contradicție cu procedura PSE și, în special, cu dreptul instituției de a fi audiată, ceea ce ar putea prejudicia în mod nejustificat interesul instituției pentru o apreciere corectă a impactului acestor informații de către piață.

11. ESMA reamintește că, în conformitate cu art. 17 alin. (7) din MAR, chiar și în cazurile în care divulgarea imediată a informațiilor privilegiate ar putea prejudicia interesele legitime ale emitenților, ori de câte ori confidențialitatea nu mai este asigurată, emitentul va face publice informațiile privilegiate respective cât mai curând posibil.

2. Situații în care amânarea publicării informațiilor privilegiate este de natură să inducă publicul în eroare

Orientarea 2:

12. În sensul art. 17 alin. (4) lit. (b) din MAR, situațiile în care amânarea publicării informațiilor privilegiate este de natură să inducă în eroare publicul includ cel puțin următoarele circumstanțe:

a) informațiile privilegiate a căror publicare emitentul intenționează să o amâne sunt semnificativ diferite de cele

cuprinse în anunțul public anterior al emitentului cu privire la aspectele la care se referă informațiile privilegiate; sau

b) informațiile privilegiate a căror publicare emitentul intenționează să o amâne se referă la faptul că obiectivele financiare ale emitentului nu sunt susceptibile de a fi realizate, în situația în care astfel de obiective au fost anunțate public anterior; sau

c) informațiile privilegiate a căror publicare emitentul intenționează să o amâne sunt diferite de așteptările pieței, în situația în care astfel de așteptări se bazează pe semnale pe care emitentul le-a transmis anterior pe piață, cum ar fi interviuri, expoziții itinerante sau orice alt tip de comunicare organizată de către emitent sau cu aprobarea acestuia.

3. P2R și P2G și informațiile privilegiate

Orientarea 3:

13. Pentru a evalua dacă proiectul de P2R sau P2R finale reprezintă informații privilegiate în conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. (a) din MAR, emitenții care sunt instituții ce fac obiectul supravegherii prudențiale în temeiul CRD trebuie să verifice dacă propriile lor P2R sunt:

- a) informații fără caracter public;
- b) legate direct de instituția care le-a primit;
- c) lipsite de echivoc.

14. Totodată, este foarte probabil ca P2R să fie sensibile la preț. Instituțiile trebuie să evalueze sensibilitatea la preț a P2R, ținând seama de amploarea diferenței dintre P2R ale instituției și nivelul actual de capital. Sensibilitatea la preț nu trebuie exclusă nici în cazul în care nivelul actual de capital al instituției este mai ridicat decât P2R.

15. Cu excepția unui număr foarte limitat de cazuri și în urma unei evaluări minuțioase realizate de instituție, se preconizează că P2R vor fi considerate informații privilegiate.

Orientarea 4:

16. Pentru a evalua dacă proiectul de P2G sau P2G finale reprezintă informații privilegiate în conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. (a) din MAR, emitenții care sunt instituții ce fac obiectul supravegherii prudențiale în temeiul CRD trebuie să verifice dacă propriile lor P2G sunt:

- a) informații fără caracter public;
- b) legate direct de instituția care le-a primit;
- c) lipsite de echivoc.

17. P2G pot fi, de asemenea, sensibile la preț. Instituțiile trebuie să evalueze sensibilitatea la preț a P2G, ținând, totodată, seama de amploarea diferenței dintre P2G ale instituției și nivelul actual de capital, dacă se preconizează că va fi necesară o reacție la nivelul instituției pentru a respecta P2G și calendarul relevant pentru lansarea și finalizarea acestora.

18. Exemple de situații în care se preconizează că P2G vor fi sensibile la preț sunt următoarele:

a) diferența dintre P2G și nivelul de capital al instituției nu este una minoră și probabil va genera o reacție majoră din partea instituției, cum ar fi o majorare de capital;

b) P2G ale instituției nu corespund așteptărilor pieței, astfel încât se poate preconiza un impact asupra prețurilor.

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUICURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA**HOTĂRĂREA**

din 24 martie 2020

În Cauza Cegolea împotriva României

(Cererea nr. 25.560/13)

Strasbourg

Definitivă

24 iulie 2020

Art. 14 + Art. 3 P1 • Discriminare • Depunerea candidaturii la alegeri • Lipsa unui control judecătoresc (care să ofere o garanție suficientă) împotriva arbitrarului în ceea ce privește respectarea unei condiții de eligibilitate care dezavantajează organizațiile minorităților naționale care nu sunt încă reprezentate în Parlament • Justificarea insuficientă a diferenței de tratament față de organizațiile deja reprezentate

Hotărârea a rămas definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În Cauza Cegolea împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din: Jon Fridrik Kjølbro, președinte, Faris Vehabović, Iulia Antoanella Motoc, Branko Lubarda, Carlo Ranzoni, Stéphanie Mourou-Vikström, Georges Ravarani, judecători, și Andrea Tamietti, grefier de secție,

având în vedere:

— cererea sus-menționată (nr. 25.560/13) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, care are dublă cetățenie, română și italiană, doamna Gabriela Cegolea („reclamanta”), a sesizat Curtea în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) la 8 aprilie 2013;

— observațiile părților;

— faptul că guvernul italian nu și-a exercitat dreptul de a interveni în procedură (art. 36 § 1 din Convenție),

observând că, la 8 februarie 2016, capătul de cerere privind pretinsa discriminare suferită de reclamantă în exercitarea dreptului său de a candida la alegerile parlamentare a fost comunicat Guvernului și cererea a fost declarată inadmisibilă în ceea ce privește celelalte capete de cerere, în conformitate cu art. 54 § 3 din Regulamentul Curții,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 11 februarie și 3 martie 2020,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la cea din urmă dată:

INTRODUCERE

1. În cererea sa, reclamanta se plânge, în temeiul art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție și, în esență, art. 14 din Convenție, de o încălcare a dreptului său de a candida la alegerile parlamentare fără niciun fel de discriminare, în numele unei fundații ce reprezintă minoritatea italiană.

ÎN FAPT

2. Reclamanta s-a născut în 1948 și locuiește în Cernica. Aceasta a fost reprezentată de B. Palade, avocat în București.

3. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agenții guvernamentali, doamna C. Brumar și, ulterior, domnul V. Mocanu, reprezentanți ai României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

4. Reclamanta este președintele Fundației „Vox Mentis” („fundația”). Această fundație intenționa să candideze la alegerile parlamentare din 9 decembrie 2012, în calitate de organizație ce reprezintă minoritatea națională italiană din România. Reclamanta era candidată din partea acestei fundații.

5. În 2012, fundația a întreprins demersuri pentru obținerea statutului de utilitate publică, condiție impusă de Legea electorală nr. 35/2008 („Legea nr. 35/2008”; *infra*, pct. 15) pentru ca aceasta să își poată prezenta candidatura. În conformitate cu dispozițiile legale (*infra*, pct. 18), cererea sa a fost înregistrată la 8 mai 2012 de către Secretariatul General al Guvernului („SGG”). Potrivit informațiilor de care dispune Curtea, reiese că SGG a considerat că cererea reclamantei este de competența Departamentului pentru Relații Interetnice al Guvernului României („DRI”) și a Ministerului Culturii și Patrimoniului Național („ministerul”; *infra*, pct. 7 și 13) și că le-a transmis acestora cererea, în vederea examinării sale și emiterii unui punct de vedere.

6. La 10 mai 2012, SGG a informat-o pe reclamantă că cererea sa a fost înaintată ministerului și DRI pentru „a lua măsurile necesare, potrivit competențelor acestora și conform legii”.

7. La 27 iunie 2012, după ce a examinat natura activităților desfășurate de fundație, DRI i-a comunicat reclamantei răspunsul său, prin care acesta refuza să recunoască statutul de utilitate publică al fundației. În urma contestației formulate de fundație, DRI a confirmat refuzul său, la 14 august 2012, pe motiv că fundația nu îndeplinea cerințele legale pentru a obține acest statut, întrucât activitatea sa nu privea relațiile interetnice. Răspunsul DRI la contestația formulată de fundație era astfel redactat în părțile sale relevante în speță:

„Conform prevederilor art. 38 din Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 [cu privire la asociații și fundații], obținerea statutului de utilitate publică de către asociații, fundații și federații nu reprezintă un drept acordat acestora, ci doar o vocație care se poate realiza doar în condițiile legii.

Pe de altă parte, [conform] textului de lege – art. 38 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2000, [...] o asociație, fundație sau federație poate fi recunoscută de Guvernul României ca fiind de utilitate publică, deși simplul fapt că sunt îndeplinite condițiile cerute de text nu obligă Guvernul la o recunoaștere *ipso facto*. Textul de lege a lăsat la latitudinea executivului să hotărască dacă este oportun sau nu să adopte o hotărâre prin care o asociație, fundație sau federație să fie recunoscută ca fiind de utilitate publică.

De altfel, asupra oportunității adoptării statutului de utilitate publică se apreciază nu numai în funcție de condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a ne afla în sfera utilității publice, definită ca fiind «orice activitate care se desfășoară în domenii de interes public general sau al unor colectivități», ci în raport de consecințele recunoașterii acestui statut, care conferă asociației sau fundației anumite drepturi și obligații [...]”.

8. La 29 iulie 2012 a intrat în vigoare Legea nr. 145/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații („Ordonanța nr. 26/2000”;

supra, pct. 16). Modificările vizau în special dispozițiile referitoare la acordarea statutului de utilitate publică (*supra*, pct. 17).

9. La 9 octombrie 2012, reclamanta, în calitate de candidată la alegerile parlamentare din partea fundației, și-a depus dosarul de candidatură la Biroul Electoral Central („BEC”). La 11 octombrie 2012, BEC i-a comunicat refuzul său de a-i înregistra candidatura, pe motiv că fundația nu a dovedit că obține statutul de utilitate publică.

10. Reclamanta a contestat, în numele fundației, refuzul BEC în fața Tribunalului București; aceasta a fost prezentă la ședința din 13 octombrie 2012. Aceasta a susținut că decizia BEC era discriminatorie și neconstituțională și a solicitat sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 35/2008 (*supra*, pct. 15). Printr-o decizie definitivă pronunțată în aceeași zi, tribunalul a respins contestația acesteia din cauza lipsei statutului de utilitate publică al fundației, dar a admis cererea sa de sesizare a Curții Constituționale.

11. În cadrul ședinței din 23 octombrie 2012 în fața Curții Constituționale, reclamanta și-a reiterat argumentele întemeiate pe dispozițiile respectivei legi, pe care le considera discriminatorii. Aceasta a argumentat că legea în cauză prevedea criterii diferite pentru organizațiile minorităților naționale reprezentate în Parlament și cele nereprezentate în Parlament. Prin decizia definitivă și obligatorie din aceeași zi, Curtea Constituțională a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate ridicată de reclamantă. Părțile relevante în speță ale deciziei sunt redactate astfel:

„În legătură cu acest aspect, Curtea [Constituțională] observă că, potrivit art. 38 din Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 [...], orice fundație poate fi recunoscută de Guvernul României ca fiind de utilitate publică dacă îndeplinește condițiile impuse de acest text legal și dacă urmează procedura reglementată de art. 39 și următoarele din acest act normativ.

În continuare, Curtea [Constituțională] constată că textul de lege supus controlului de constituționalitate nu poate fi considerat discriminatoriu, deoarece legiuitorul a urmărit ca prin acesta să acorde și organizațiilor minorităților nereprezentate în Parlament posibilitatea să participe la alegeri.

Astfel, Curtea Constituțională a statuat în [...] Decizia nr. 146 din 15 martie 2005 [...] că «organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Parlament nu sunt privilegiate [...], întrucât acestea au îndeplinit condiții mult mai severe pentru a accede în Parlament», iar dacă criteriile pe baza cărora acele organizații au obținut la ultimele alegeri un loc în Parlament nu sunt îndeplinite și la actualele alegeri, acest lucru va rezulta din votul alegătorilor.»

12. La 30 octombrie 2012 a expirat termenul pentru depunerea candidaturii la alegerile parlamentare din 9 decembrie 2012. În fața Curții, reclamanta menționează că organizația care reprezenta deja minoritatea italiană în Parlamentul României și-a reînnoit candidatura și, astfel, a obținut un mandat de deputat.

13. La 8 ianuarie 2013, reclamantei i s-a comunicat răspunsul ministerului cu privire la dobândirea de către fundație a statutului de utilitate publică; acest răspuns era redactat astfel în părțile sale relevante în speță:

„După analizarea documentației depuse, în baza dispozițiilor O.G. nr. 26/2000, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național a elaborat și comunicat, pe circuitul interministerial al avizărilor, proiectul de hotărâre a Guvernului privind recunoașterea Fundației «Vox Mentis» ca fiind de utilitate publică. Precizăm că, la momentul depunerii și analizării dosarului, Fundația «Vox Mentis» îndeplinea condițiile legale pentru acordarea statutului de utilitate publică, în vigoare la acea dată.

În data de 1 august 2012, urmare a intrării în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 145/2012 pentru modificarea și completarea

O.G. nr. 26/2000 [...], au fost stabilite noi condiții cu privire la acordarea statutului de utilitate publică.

Ministerul Finanțelor Publice [...] a analizat proiectul prin prisma Legii nr. 145/2012 și a constatat, raportându-se, în mod corect, la noile modificări ale O.G. nr. 26/2000, că Fundația «Vox Mentis» nu îndeplinește condițiile prevăzute pentru acordarea statutului de utilitate publică.»

14. Din informațiile furnizate de SGG Guvernului în iunie 2016 reiese că SGG nu fusese informat cu privire la răspunsul DRI și al ministerului.

CADRUL JURIDIC ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

15. Dispozițiile relevante în speță din Constituția României și din Legea nr. 35/2008, în vigoare la momentul alegerilor parlamentare din 2008, sunt descrise în Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci împotriva României* (nr. 16.632/09, pct. 16 și 19—20, 21 aprilie 2015). În special, Legea nr. 35/2008 prevedea că:

Art. 9

„[...]”

(2) Pot depune candidaturi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Parlament.

(3) Pot depune candidaturi și alte organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale definite potrivit art. 2 pct. 29, legal constituite, care sunt de utilitate publică și care prezintă Biroului Electoral Central, în termen de 30 de zile de la data stabilirii zilei alegerilor, o listă de membri cuprinzând un număr de cel puțin 15% din numărul total al cetățenilor care, la ultimul recensământ, s-au declarat ca aparținând minorității respective.”

16. Dispozițiile relevante în speță din Ordonanța nr. 26/2000 sunt descrise, de asemenea, în Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci împotriva României* (citată anterior, pct. 20). În special în ceea ce privește obținerea statutului de utilitate publică de către o asociație sau o fundație, Ordonanța nr. 26/2000, astfel cum era în vigoare în 2008, avea următorul cuprins:

Art. 38

„(1) O asociație sau o fundație poate fi recunoscută de Guvernul României ca fiind de utilitate publică dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) activitatea acesteia se desfășoară în interes general sau comunitar, după caz;

b) funcționează de cel puțin 3 ani și a realizat o parte din obiectivele stabilite;

c) prezintă un raport din care să rezulte desfășurarea unei activități anterioare semnificative, prin derularea unor programe ori proiecte specifice scopului său, însoțit de bilanțurile și bugetele de venituri și cheltuieli pe ultimii 3 ani;

d) valoarea activului patrimonial pe fiecare an în parte este cel puțin egală cu valoarea patrimoniului inițial;”.

17. La 29 iulie 2012 a intrat în vigoare Legea nr. 145/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații (*supra*, pct. 8). Această nouă lege a modificat în special dispozițiile referitoare la obținerea statutului de utilitate publică. Dispozițiile sale relevante în speță sunt redactate după cum urmează:

Art. 38

„(1) O asociație, fundație sau federație poate fi recunoscută de Guvernul României ca fiind de utilitate publică dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) activitatea acesteia se desfășoară în interes general sau al unor colectivități, după caz;

b) funcționează de cel puțin 3 ani și a realizat o parte din obiectivele stabilite, făcând dovada unei activități neîntrerupte prin acțiuni semnificative;

c) prezintă un raport de activitate din care să rezulte desfășurarea unei activități anterioare semnificative, prin derularea unor programe ori proiecte specifice scopului său,

însoțit de situațiile financiare anuale și de bugetele de venituri și cheltuieli pe ultimii 3 ani anteriori datei depunerii cererii privind recunoașterea statutului de utilitate publică;

d) deține un patrimoniu, logistică, membri și personal angajat, corespunzător îndeplinirii scopului propus;

e) face dovada existenței unor contracte de colaborare și parteneriate cu instituții publice sau asociații ori fundații din țară și din străinătate;

f) face dovada obținerii unor rezultate semnificative în ceea ce privește scopul propus sau prezintă scrisori de recomandare din partea unor autorități competente din țară sau din străinătate, care recomandă continuarea activității.”

18. Ordonanța nr. 26/2000, astfel cum era în vigoare la momentul faptelor, include și dispozițiile următoare:

Art. 39

„(1) Recunoașterea unei asociații sau fundații ca fiind de utilitate publică se face prin hotărâre a Guvernului. În acest scop, asociația sau fundația interesată adresează o cerere Secretariatului General al Guvernului, care o înaintează, în termen de 15 zile, organului de specialitate al administrației publice centrale în a cărui sferă de competență își desfășoară activitatea. [...]”

Art. 40

„(1) Autoritatea administrativă competentă este obligată ca, în termen de 60 de zile, să examineze cererea și îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege. În cazul în care constată îndeplinirea acestor condiții, autoritatea administrativă competentă va propune Guvernului României recunoașterea [utilității publice]. În caz contrar aceasta va transmite persoanelor juridice solicitante un răspuns motivat, în termen de 30 de zile de la data luării deciziei.

(2) În cel mult 90 de zile de la data depunerii cererii prevăzute la alin. (1), precum și a tuturor documentelor necesare luării deciziei, Guvernul României decide asupra propunerii de recunoaștere. Dacă propunerea se respinge, soluția va fi comunicată asociației sau fundației de către autoritatea administrativă la care s-a înregistrat cererea de recunoaștere, în termen de 120 de zile de la data depunerii cererii și a documentelor necesare luării deciziei.”

Art. 44

„Litigiile referitoare la recunoașterea utilității publice a asociațiilor și fundațiilor se soluționează potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.”

19. Prin Decizia din 3 octombrie 2007, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins o acțiune prin care o asociație contesta refuzul Guvernului de a-i acorda statutul de utilitate publică. În decizia sa, aceasta a reținut că asociația în cauză îndeplinea condițiile legale pentru acordarea unui astfel de statut, dar a concluzionat că decizia de recunoaștere a utilității publice a fost lăsată la latitudinea executivului. Părțile relevante în speță ale deciziei respective sunt redactate astfel:

„Art. 38 alin. (1) din O.G. nr. 26/2000 [...] prevede că «o asociație sau fundație poate fi recunoscută de Guvernul României» ca fiind de utilitate publică.

Din modul de exprimare al legiuitorului rezultă că simplul fapt al întrunirii [de către asociație sau fundație a] condițiilor [necesare] nu obligă Guvernul să emită o hotărâre prin care să recunoască asociației sau fundației respective statutul de utilitate publică.

[...]

Concluzia ce se desprinde este așadar aceea că, deși întrunite condițiile prevăzute de lege, Guvernul poate să respingă un proiect de act normativ privind recunoașterea unei asociații ca fiind de utilitate publică, acesta având posibilitatea de a aprecia în funcție și de oportunitatea adoptării unui astfel de act.

De altfel, asupra oportunității adoptării acestui statut se apreciază nu numai în funcție de condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a ne afla în sfera utilității publice [...], ci și în raport de consecințele recunoașterii utilității publice care conferă asociației sau fundației anumite drepturi și obligații, cel puțin față de acestea din urmă Guvernul fiind cel mai în măsură să aprecieze asupra admisibilității unei astfel de cereri.”

20. Sistemul de reprezentare a minorităților naționale în Parlamentul României este descris în Cauza *Grosaru împotriva României* (nr. 78.039/01, pct. 18—20 și 24, CEDO 2010).

CADRUL JURIDIC INTERNAȚIONAL RELEVANT

21. Articolul 15 din Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale a Consiliului European (1998, STE nr. 157) este redactat astfel:

„Părțile vor crea condițiile necesare pentru participarea efectivă a persoanelor aparținând minorităților naționale la viața culturală, socială și economică și la treburile publice, în special acelea care le privesc direct.”

România a ratificat Convenția-cadru la 11 mai 1995.

22. Lucrările Comisiei de la Veneția a Consiliului European sunt rezumate în hotărârea în Cauza *Grosaru* (citată anterior, pct. 22—24). Părțile relevante din raportul explicativ privind Codul bunelor practici în materie electorală precizează în special următoarele:

„63. Stabilitatea dreptului este un element important al credibilității procesului electoral și este esențială pentru consolidarea democrației. Prin urmare, modificarea frecventă a normelor sau caracterul lor complex pot dezorienta alegătorul. Alegătorul poate conchide, în mod corect sau incorect, că dreptul electoral este doar un instrument cu care operează cei care sunt la putere și că votul alegătorului nu mai este elementul esențial care decide rezultatul scrutinului.

64. În practică, totuși, trebuie garantată nu atât stabilitatea principiilor fundamentale (fiind puțin probabilă contestarea lor în mod serios), cât stabilitatea unor reguli mai specifice ale dreptului electoral, în special cele care reglementează sistemul electoral propriu-zis, componența comisiilor electorale și constituirea teritorială a circumscripțiilor. Aceste trei elemente sunt frecvent — corect sau incorect — considerate drept factori decisivi pentru rezultatele scrutinului. De aceea, trebuie evitate nu doar manipulările în favoarea partidului la putere, ci înseși tentativele de manipulare.

65. Este necesar să se evite nu atât modificarea sistemelor de scrutin — ele putând fi întotdeauna îmbunătățite, ci modificarea lor frecventă sau cu puțin timp înainte de alegeri (mai puțin de un an). Chiar în absența unei intenții de manipulare, modificările vor fi percepute ca fiind dictate de interesele conjuncturale ale partidelor politice.”

23. În 2001, la Varșovia au fost adoptate orientări pentru favorizarea participării minorităților naționale la procesul electoral, în cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE). Aceste orientări fac trimitere la recomandările cu privire la participarea efectivă a minorităților naționale la viața publică („recomandările de la Lund”), dintre care cea de-a șaptea este redactată astfel [traducerea grefei]:

„Experiențele din Europa și din alte părți ale lumii au demonstrat importanța procesului electoral în facilitarea participării minorităților la sfera politică. Statele trebuie să garanteze persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul de a lua parte la administrarea treburilor publice, inclusiv prin dreptul de a vota și de a candida fără discriminare pentru funcții.”

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție

24. Invocând art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție și, în esență, art. 14 din Convenție, reclamanta denunță o încălcare a

dreptului său de a candida fără niciun fel de discriminare la alegerile parlamentare, în numele unei fundații care reprezintă minoritatea italiană, întrucât candidatura acesteia a fost, în opinia sa, supusă unor condiții suplimentare față de cea a candidatului care reprezenta deja minoritatea italiană în Parlamentul României. Ea susține că, din cauza impunerii acestor condiții suplimentare, a fost defavorizată în comparație cu candidatul menționat anterior.

25. Fiind responsabilă cu încadrarea juridică a faptelor cauzei [*Radomilja și alții împotriva Croației* (MC), nr. 37.685/10 și 22.768/12, pct. 114 și 126, CEDO 2018], Curtea va examina acest capăt de cerere din perspectiva art. 14 din Convenție, coroborat cu art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) împotriva Turciei*, nr. 7.819/03, pct. 23, CEDO 2012].

Art. 14 din Convenție este formulat după cum urmează:

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de [...] Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție prevede:

„Înaltele Părți contractante se angajează să organizeze, la intervale rezonabile, alegeri libere cu vot secret, în condițiile care asigură libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ.”

A. Cu privire la admisibilitate

1. Cu privire la calitatea de victimă

26. Guvernul ridică o excepție referitoare la lipsa calității de victimă a reclamantei. În fapt, acesta precizează că reclamanta contestă dispozițiile legale care reglementează condițiile pe care trebuie să le îndeplinească organizațiile care reprezintă minoritățile naționale pentru a candida la alegerile parlamentare. Or, potrivit Guvernului, încălcarea pretinsă de reclamantă se referă la fundație, și nu la reclamanta însăși. Prin urmare, Guvernul susține că, în fapt, reclamanta a sesizat Curtea cu o (cerere de tip) *actio popularis*.

27. Reclamanta nu a prezentat observații cu privire la admisibilitatea cererii.

28. Curtea observă că excepția ridicată de Guvern se referă la calitatea procesuală a reclamantei în fața Curții și reamintește că a respins o excepție similară în Cauza *Cernea împotriva României* (nr. 43.609/10, pct. 31, 27 februarie 2018). Aceasta subliniază că, la fel ca reclamantul din cauza *Cernea*, citată anterior, reclamanta a acționat, în speță, în numele fundației și a participat activ la procedura internă (*supra*, pct. 9—11). Așadar, consideră că reclamanta poate pretinde că este victima unei încălcări a drepturilor sale. Prin urmare, Curtea respinge această excepție ridicată de Guvern.

2. Cu privire la epuizarea căilor de atac interne

29. În continuare, Guvernul susține că reclamanta nu a epuizat căile de atac interne, întrucât aceasta nu a sesizat instanțele române cu o acțiune în contencios administrativ, pentru a contesta refuzul DRI de a-i acorda fundației statutul de utilitate publică (*supra*, pct. 7). Pe baza avizelor care i-au fost comunicate de mai multe instanțe de apel din România, Guvernul consideră că această cale de atac era eficientă. Potrivit Guvernului, reclamanta a procedat greșit contestând refuzul BEC de a-i înregistra candidatura (*supra*, pct. 10).

30. Reclamanta nu a prezentat observații cu privire la admisibilitatea cererii.

31. Curtea consideră că această excepție este strâns legată de fondul capătului de cerere formulat de reclamantă și, în consecință, decide unirea acestuia cu fondul.

3. *Cu privire la aplicabilitatea art. 14 din Convenție, coroborat cu art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție*

32. Întrucât cererea intră sub incidența art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Curtea apreciază că art. 14 din Convenție este aplicabil (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Partei Die Friesen împotriva Germaniei*, nr. 65.480/10, pct. 30—35, 28 ianuarie 2016).

4. Concluzie

33. Constatând că această cerere nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

34. Reclamanta se plânge că, la alegerile din decembrie 2012, competiția electorală a fost neloială. Aceasta precizează că organizația care reprezenta deja minoritatea italiană în Parlamentul României pur și simplu și-a reînnoit candidatura și candidatul acesteia a fost reales în decembrie 2012. Reclamanta susține că organizația nu a trebuit să îndeplinească alte condiții, în ciuda faptului că, în opinia ei, reprezentativitatea organizației făcea obiectul unor îndoieli. Aducă că această situație a fost aceeași la alegerile din decembrie 2016.

35. Guvernul precizează că stabilirea condițiilor de eligibilitate ține de marja largă de apreciere pe care Curtea o recunoaște statelor membre în materie electorală și face referire la caracteristicile specifice ale sistemului de reprezentare a minorităților naționale în Parlamentul României, astfel cum au fost identificate de Curte în Hotărârea *Grosaru împotriva României* (nr. 78.039/01, pct. 24, CEDO 2010). Acesta declară că dispozițiile legale aplicabile în materie sunt clare, precise și transparente și că modificările legislative care au introdus condiția obținerii statutului de utilitate publică pentru a putea candida la alegerile parlamentare au fost efectuate în 2008, ceea ce însemna, în opinia sa, că fundația a avut suficient timp pentru a face demersurile necesare. În plus, potrivit Guvernului, procedura de acordare a statutului de utilitate publică este supusă controlului instanțelor. Guvernul deduce din aceasta că procedura este transparentă și lipsită de arbitrar. În plus, acesta argumentează că reclamanta nu a contestat nici refuzul DRI, nici pe cel al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național de a-i recunoaște fundației statutul de utilitate publică.

36. Guvernul susține că diferența de tratament suferită de reclamantă față de organizațiile minorităților naționale deja reprezentate în Parlament urmărește un scop legitim și este justificată. Acesta face trimitere la concluziile Curții din hotărârea în Cauza *Ofensiva tinerilor împotriva României* (nr. 16.732/05, 15 decembrie 2015). În plus, precizează că respectiva cerință privind obținerea statutului de utilitate publică este menită să asigure reprezentativitatea fundației și seriozitatea candidaturii sale.

2. Motivarea Curții

(a) Principii generale

37. Curtea reamintește că discriminarea constă în a trata în mod diferit, fără justificare obiectivă și rezonabilă, persoane aflate în situații comparabile. Un tratament diferențiat este lipsit de „o justificare obiectivă și rezonabilă în cazul în care nu urmărește un «scop legitim» sau nu există un «raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit» [a se vedea, între multe altele, *Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei* (MC), nr. 27.996/06 și 34.836/06, pct. 42, CEDO 2009]. Statele contractante beneficiază de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații care sunt similare în alte privințe justifică diferențe de tratament. Întinderea acestei marje variază în funcție de circumstanțe, domenii și context [*Andrejeva împotriva Letoniei* (MC), nr. 55.707/00, pct. 82, CEDO 2009].

38. Pe de altă parte, Curtea reamintește că art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție consacră un principiu fundamental într-un regim politic veritabil democratic și are, prin urmare, o

importantă capitală în sistemul Convenției (*Mathieu-Mohin și Clerfayt împotriva Belgiei*, 2 martie 1987, pct. 47, seria A nr. 113). Rolul statului, ca ultim garant al pluralismului, implică adoptarea de măsuri pozitive pentru „a organiza” alegerile democratice în „condiții care asigură libera exprimare a opiniei poporului privind alegerea corpului legislativ” (*ibidem*, pct. 54).

39. Curtea mai reamintește că sintagma „libera exprimare a opiniei poporului” înseamnă că alegerile nu pot presupune niciun fel de presiune asupra alegerii unuia sau mai multor candidați și că, în această alegere, electoratul nu trebuie să fie încurajat, contrar legii, să voteze în favoarea unui partid sau a altuia. Termenul „alegere” presupune că este necesar să se asigure diferitelor partide politice posibilități rezonabile de a-și prezenta candidații alegătorilor [*Yumak și Sadak împotriva Turciei* (MC), nr. 10.226/03, pct. 108, CEDO 2008].

40. În concluzie, drepturile garantate prin art. 3 din Protocolul nr. 1 nu sunt absolute. Este loc pentru „limitări implicite”, iar statelor contractante trebuie să li se acorde o marjă largă de apreciere în materie [a se vedea, între altele, *Matthews împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 24.833/94, pct. 63, CEDO 1999-I, și *Labita împotriva Italiei* (MC), nr. 26.772/95, pct. 201, CEDO 2000-IV]. În ceea ce privește dreptul de a candida la alegeri, adică aspectul „pasiv” al drepturilor garantate prin art. 3 din Protocolul nr. 1, abordarea adoptată de Curte se limitează, în esență, la a verifica absența arbitrarului în procedurile interne care determină privarea de eligibilitate a unei persoane [*Etxeberria și alții împotriva Spaniei*, nr. 35.579/03 și alte 3 cereri, pct. 50 *in fine*, 30 iunie 2009; a se vedea și *Melnitchenko împotriva Ucrainei*, nr. 17.707/02, pct. 57, CEDO 2004X, și *Ždanoka împotriva Letoniei* (MC), nr. 58.278/00, pct. 115 *in fine*, CEDO 2006-IV].

41. Cu toate acestea, Curtea are competența de a se pronunța în ultimă instanță cu privire la respectarea cerințelor art. 3 din Protocolul nr. 1; trebuie să se asigure că aceste cerințe care se aplică dreptului de vot sau dreptului de a candida la alegeri nu reduc drepturile în cauză până la punctul de a le afecta însăși esența și de a le priva de eficiență (*Mathieu-Mohin și Clerfayt*, citată anterior, pct. 52).

42. Curtea reamintește că obiectul și scopul Convenției presupun interpretarea și aplicarea dispozițiilor sale astfel încât cerințele să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii (*Artico împotriva Italiei*, 13 mai 1980, pct. 33, seria A nr. 37). Or, dreptul de a candida la alegeri, garantat de art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție și inerent noțiunii de regim cu adevărat democratic, este doar iluzoriu dacă persoana în cauză poate fi, în orice moment și în mod arbitrar, privată de acesta. În consecință, deși este adevărat că statele dispun de o marjă amplă de apreciere pentru a stabili condițiile de eligibilitate *in abstracto*, principiul caracterului efectiv al drepturilor impune ca procedura care permite determinarea eligibilității să fie însoțită de garanții suficiente pentru a permite evitarea arbitrarului (*Melnitchenko*, citată anterior, pct. 59).

43. Curtea reamintește că stabilitatea legislației electorale este deosebit de importantă pentru respectarea drepturilor garantate prin art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție. În fapt, dacă un stat modifică prea des regulile electorale de bază sau le modifică în ajunul alegerilor, riscă să submineze respectul publicului față de garanțiile menite să asigure alegeri libere sau încrederea în existența acestora (*Partidul Laburist Georgian împotriva Georgiei*, nr. 9.103/04, pct. 88, CEDO 2008). Curtea are obligația să examineze cu o atenție deosebită orice măsură adoptată în domeniul legislației electorale care pare să opereze, singură sau cu titlu principal, în detrimentul opoziției, în special dacă, prin natura sa, măsura în cauză compromite chiar șansele partidelor sau formațiunilor de opoziție să ajungă la putere. Adoptarea unei astfel de măsuri cu puțin timp înainte de alegeri, într-un moment în care ponderea voturilor care revin partidului

aflat la guvernare este în declin, poate servi drept indiciu al caracterului său disproporționat [*Tănase împotriva Moldovei* (MC), nr. 7/08, pct. 179, CEDO 2010, și *Ekoglasnost împotriva Bulgariei*, nr. 30.386/05, pct. 68, 6 noiembrie 2012].

(b) **Aplicarea acestor principii în speță**

(i) **Cu privire la existența unei diferențe de tratament**

44. Curtea observă că reclamanta susține că a suferit o diferență de tratament în raport cu organizațiile minorităților naționale deja reprezentate în Parlament în ceea ce privește depunerea candidaturii pentru un mandat de deputat. În opinia reclamantei, organizația care reprezenta deja minoritatea italiană în Parlamentul României își reînnoiește pur și simplu candidatura, deși aceasta ar fi trebuit să îndeplinească și alte condiții (*supra*, pct. 34). Curtea reamintește că a examinat argumente similare în Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci împotriva României* (nr. 16.632/09, 21 aprilie 2015). În această cauză, Curtea a constatat că Legea nr. 35/2008 a instituit, pentru alegerile parlamentare din 2008, un dublu sistem de evaluare a candidaturilor organizațiilor minorităților naționale: pe de o parte, organizațiile reprezentate în Parlament și-au reînnoit automat candidatura, reprezentativitatea acestora fiind prezumată prin simplul fapt că au câștigat alegerile precedente, și, pe de altă parte, organizațiile nereprezentate au fost obligate să întreprindă demersuri suplimentare pentru a face dovada reprezentativității lor (*ibid.*, pct. 41).

45. Prezenta cauză privește alegerile parlamentare din decembrie 2012, ceea ce pare să o distingă de Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci*, care privea alegerile parlamentare din noiembrie 2008 și recenta modificare a Legii nr. 35/2008, care a introdus o nouă condiție pentru organizațiile nereprezentate în Parlament, și anume acordarea statutului de utilitate publică (*ibid.*, pct. 8—9). Cu toate acestea, atunci când trebuie să se pronunțe asupra existenței unei diferențe de tratament în ceea ce privește depunerea candidaturii pentru un mandat de deputat, Curtea consideră că rămân valabile concluziile la care a ajuns în Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci*, citată anterior, cu privire la existența unui dublu sistem de evaluare a candidaturilor organizațiilor minorităților naționale.

46. Curtea constată, în fapt, că, la alegerile din decembrie 2012, organizațiile nereprezentate în Parlament erau încă obligate să facă demersuri suplimentare pentru a-și depune candidatura, în special să aducă dovada că obținuseră statutul de utilitate publică (*supra*, pct. 15), așa cum a fost cazul la alegerile din noiembrie 2008, care au făcut obiectul Cauzei *Danis și Asociația etnicilor turci*, citată anterior. Prezenta cauză se distinge de aceasta din urmă printr-un singur aspect formal, și anume întinderea condițiilor legale necesare pentru dobândirea statutului de utilitate publică, întrucât acestea au fost modificate la 29 iulie 2012, când a intrat în vigoare Legea nr. 145/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 (*supra*, pct. 16 și 17). Cu toate acestea, în ambele cauze, organizațiile minorităților naționale nereprezentate în Parlament au fost obligate să întreprindă demersuri suplimentare. Rezultă că diferența de tratament în raport cu organizațiile deja reprezentate în Parlament nu a suferit nicio modificare.

47. În consecință, Curtea consideră că reclamanta a făcut obiectul unei diferențe de tratament, în exercitarea drepturilor sale electorale protejate prin art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție, din cauza faptului că, spre deosebire de organizațiile deja reprezentate în Parlament, fundația a cărei membră era și în numele căreia candida trebuia să obțină statutul de utilitate publică pentru a putea candida la alegerile parlamentare din decembrie 2012.

48. Astfel, prezenta cauză se distinge de Cauza *Ofensiva tinerilor*, citată anterior, la care a făcut referire Guvernul în observațiile sale (*supra*, pct. 36). În fapt, această cauză privea

alegerile parlamentare din 2004 (*ibid.*, pct. 9—10) care au fost organizate pe un temei juridic diferit de cel vizat în Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci*, citată anterior, și în prezenta cauză (*supra*, pct. 15—17). În plus, reclamanta din Cauza *Ofensiva tinerilor*, citată anterior, s-a plâns de obligația care i-a fost impusă de a-și dovedi apartenența la o minoritate națională (*ibid.*, pct. 69), ceea ce nu este cazul în speță.

(ii) *Cu privire la scopul legitim urmărit prin diferența de tratament*

49. Curtea observă că, potrivit Guvernului, ale cărui argumente nu sunt contrazise de reclamantă, scopul diferenței de tratament suferită de persoana în cauză era să asigure reprezentativitatea organizațiilor care intenționau să își depună candidaturile și seriozitatea acestora (*supra*, pct. 36).

50. Curtea a admis argumente similare din partea Guvernului în Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci* (citată anterior, pct. 44). În lipsa unor argumente decisive invocate de reclamantă, Curtea admite, astfel, că diferența de tratament constând în impunerea unor condiții suplimentare organizațiilor nereprezentate în Parlament avea ca scop garantarea unei reprezentativități efective și evitarea candidaturilor lipsite de seriozitate [a se vedea, de asemenea, *mutatis mutandis*, *Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP)*, citată anterior, pct. 42].

(iii) *Cu privire la justificarea diferenței de tratament*

51. Curtea reamintește că aceste condiții de participare la alegeri impuse formațiunilor politice fac parte din normele electorale fundamentale. În sistemele electorale care condiționează participarea acestor formațiuni la alegeri de anumite cerințe specifice, introducerea de noi condiții cu puțin timp înainte de data alegerilor poate conduce, în cazuri extreme, la descalficarea din oficiu a partidelor și coalițiilor de opoziție ce beneficiază de o susținere populară importantă, favorizând astfel formațiunile politice aflate la putere. Este de la sine înțeles că o asemenea practică este incompatibilă cu ordinea democratică și diminuează încrederea cetățenilor în puterile publice ale statului. Curtea reamintește, în această privință, că cerințele pentru candidaturile formațiunilor politice la alegeri trebuie să beneficieze de aceeași stabilitate temporală precum celelalte elemente fundamentale ale sistemului electoral (*Ekoglasnost*, citată anterior, pct. 69).

52. Curtea va examina justificarea diferenței de tratament suferite de reclamantă în lumina acestor principii. Din faptele speței rezultă — iar Guvernul nu a susținut contrariul — că organizațiile minorităților naționale participă la alegerile parlamentare în aceleași condiții ca și partidele sau alte formațiuni politice (*supra*, pct. 15).

53. Prin urmare, este necesar să se examineze dacă, astfel cum susține Guvernul (*supra*, pct. 36), cerința impusă fundației, de a obține statutul de utilitate publică prin îndeplinirea criteriilor stabilite și ca urmare a procedurii prevăzute de Legea nr. 145/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 (*supra*, pct. 17), era justificată. Spre deosebire de Cauza *Danis și Asociația etnicilor turci*, citată anterior, în care Curtea a concluzionat că, prin modificarea legislației electorale cu șapte luni înainte de alegerile parlamentare din 2008, autoritățile naționale nu au dat reclamanților din această cauză ocazia să își organizeze activitatea astfel încât să le fie recunoscut statutul de utilitate publică (*ibid.*, pct. 54), reclamanta din prezenta cauză nu a fost luată prin surprindere de o nouă condiție. Aceasta a putut să organizeze, înainte de alegerile din decembrie 2012, activitatea fundației sale pentru a putea solicita acordarea statutului de utilitate publică (*supra*, pct. 5).

54. Curtea subliniază că, într-adevăr, reclamanta a solicitat recunoașterea acestui statut fundației sale și că această cerere a primit răspunsuri negative din partea autorităților administrative cărora SGG le-a transmis-o spre examinare:

prima dată, din partea DRI, înainte de alegerile din decembrie 2012 (*supra*, pct. 7) și a doua oară, din partea ministerului, după alegeri (*supra*, pct. 13). Prin urmare, Curtea consideră că este necesar să verifice, astfel cum a solicitat Guvernul (*supra*, pct. 29 și 35), dacă procedura de acordare a statutului de utilitate publică, astfel cum este reglementată de modificările legislative ulterioare, a fost transparentă și fără caracter arbitrar și dacă reclamanta putea să conteste în fața instanțelor naționale refuzul de a-i recunoaște fundației acest statut.

55. Curtea observă că părțile nu susțin, în speță, că legea electorală, și anume Legea nr. 35/2008, a suferit modificări repetate (*supra*, pct. 15). Aceasta subliniază că mai degrabă legislația care reglementa asociațiile și fundațiile, în cazul de față Ordonanța nr. 26/2000, și, în special, condițiile care trebuiau să fie îndeplinite pentru a putea solicita recunoașterea statutului de utilitate publică au fost modificate cu mai puțin de cinci luni înainte de alegerile parlamentare din decembrie 2012 (*supra*, pct. 17) și după ce fundația solicitase recunoașterea statutului de utilitate publică. Or, Ordonanța nr. 26/2000 a avut un impact direct asupra legislației electorale, prin stabilirea condițiilor pe care trebuia să le îndeplinească orice organizație a unei minorități naționale care intenționa să își depună pentru prima dată candidatura la alegeri, în special dobândirea statutului de utilitate publică. Prin urmare, Curtea consideră că este necesar să examineze modul în care modificarea Ordonanței nr. 26/2000 a afectat dreptul reclamantei de a candida la alegerile parlamentare.

56. În ceea ce privește aplicarea Ordonanței nr. 26/2000, Curtea ia în considerare următoarele elemente: aceasta observă, în primul rând, că SGG a transmis cererea de acordare a statutului de utilitate publică, formulată de reclamantă, la două autorități distincte, și anume DRI (Departamentul pentru Relații Interetnice al Guvernului României) și Ministerului Culturii și Patrimoniului Național (*supra*, pct. 5), și că solicitarea persoanei în cauză a fost examinată diferit, în funcție de autoritatea publică la care a fost transmisă. Guvernul nu a explicat în fața Curții motivul pentru care, în speță, era necesar ca solicitarea reclamantei să fie examinată de către două autorități distincte.

57. În continuare, Curtea observă că Ordonanța nr. 26/2000 prevede termenele — de șaizeci și, respectiv, nouăzeci de zile — pentru examinarea de către autoritatea administrativă competentă și, ulterior, de către Guvern a cererilor de acordare a statutului de utilitate publică (*supra*, pct. 18), dar că Guvernul nu a explicat în fața sa dacă aceste termene sunt orientative sau obligatorii. Curtea apreciază că problema naturii acestor termene este importantă în circumstanțele cauzei, întrucât reclamanta trebuia să obțină acest statut înainte de termenul de depunere a candidaturii sale la alegeri. Astfel, reclamanta a primit răspunsul DRI la 27 iunie și 14 august 2012 (*supra*, pct. 7), și anume înainte de termenul de depunere a candidaturilor, care era 30 octombrie 2012 (*supra*, pct. 12). Cu toate acestea, răspunsul ministerului i-a fost comunicat abia la 8 ianuarie 2013, adică după alegerile parlamentare (*supra*, pct. 13).

58. Curtea constată, de asemenea, că autoritățile cărora le-a fost transmisă cererea reclamantei au avut opinii divergente cu privire la criteriile pe care fundația trebuia să le îndeplinească pentru a i se acorda statutul de utilitate publică. Refuzul DRI a fost justificat prin faptul că activitatea fundației nu privea relațiile interetnice, ceea ce pare să sugereze că reclamanta nu îndeplinea criteriile legale. Cu toate acestea, din formularea răspunsului DRI, comunicat reclamantei la 14 august 2012, reiese clar că simpla îndeplinire a condițiilor prevăzute de dispozițiile relevante în speță nu obliga Guvernul să acorde fundației statutul de utilitate publică, întrucât executivului îi revenea competența de a hotărî dacă era oportun sau nu să adopte o astfel de decizie (*supra*, pct. 7). În continuare, Curtea subliniază că ministerul și-a exprimat opinia potrivit căreia, la

momentul depunerii și analizării dosarului, fundația îndeplinea toate condițiile legale pentru acordarea statutului de utilitate publică, în vigoare la momentul faptelor. Cu toate acestea, ministerul a informat reclamanta că cererea sa trebuia să fie analizată pe baza noilor criterii introduse prin Legea nr. 145/2012, pe care aceasta nu le mai îndeplinea (*supra*, pct. 13). Pe de altă parte, din elementele prezentate Curții nu reiese că ministerul a luat în considerare posibilitatea de a-i oferi reclamantei ocazia de a-și completa cererea inițială în funcție de noile criterii introduse.

59. Curtea subliniază că răspunsurile oferite reclamantei de către autoritățile administrative sesizate nu sunt uniforme în ceea ce privește interpretarea (care trebuie dată) criteriilor legale și aplicării acestora în timp. În continuare, observă că natura juridică a acestor răspunsuri nu reiese clar din legislația și practica interne, astfel cum au fost prezentate de Guvern. Art. 40 din Ordonanța nr. 26/2000 prevede că autoritatea administrativă transmite persoanei solicitante „un răspuns motivat”, în termen de 30 de zile de la data „luării deciziei” (*supra*, pct. 18). Cu toate acestea, în speță, SGG a solicitat DRI și ministerului să formuleze un punct de vedere (*supra*, pct. 5). Aceste elemente nu permit să se concluzioneze cu certitudine că DRI și ministerul au efectuat acte pregătitoare sau au adoptat decizii administrative. În plus, din formularea art. 40 din Ordonanța nr. 26/2000 nu rezultă că, în cazul unui refuz, răspunsul autorității administrative trebuie să fie comunicat ulterior SGG, în vederea adoptării unei decizii formale, așa cum se procedează în cazul în care autoritatea administrativă propune recunoașterea statutului de utilitate publică (*supra*, pct. 18). Curtea deduce din aceasta că răspunsul DRI și cel al ministerului au fost definitive în cazul reclamantei și că acestea au pus capăt procedurii administrative în speță.

60. În aceste condiții, trebuie să se examineze dacă instanțele interne, cărora le revine în primul rând sarcina de a interpreta și aplica legislația națională, puteau să procedeze la un control jurisdicțional al răspunsului DRI și al ministerului. Curtea observă că textul Ordonanței nr. 26/2000 prevede că acordarea statutului de utilitate publică unei asociații sau unei fundații este de competența „Guvernului României”, deci a executivului (*supra*, pct. 16 și 17). Aceasta constată că Guvernul consideră că refuzul executivului poate face obiectul unui control judecătoresc în cadrul unei acțiuni în contencios administrativ. Argumentele Guvernului se întemeiază pe opiniile care i-au fost comunicate de mai multe instanțe de apel din România (*supra*, pct. 29).

61. Cu toate acestea, Curtea observă că, în decizia sa din 3 octombrie 2007, Înalta Curte de Casație și Justiție a României a respins o acțiune prin care o asociație contesta refuzul executivului de a-i acorda statutul de utilitate publică, chiar dacă această asociație îndeplinea cerințele legale (*supra*, pct. 19). Pentru a ajunge la această concluzie, Înalta Curte a considerat că executivul este cel mai în măsură să aprecieze asupra admisibilității unei astfel de cereri, având în vedere consecințele recunoașterii unui astfel de statut unei asociații sau unei fundații. Curtea deduce din aceasta că, în opinia Înaltei Curți de Casație și Justiție, acordarea unui astfel de statut este lăsată la latitudinea executivului, chiar dacă asociația sau fundația solicitantă îndeplinește cerințele legale, și că refuzul executivului de a acorda acest statut nu poate face obiectul unui control jurisdicțional.

62. Prin urmare, chiar dacă se admite argumentul Guvernului, întemeiat pe opiniile instanțelor de apel, potrivit căruia reclamanta putea să conteste refuzul DRI de a acorda fundației statutul de utilitate publică (*supra*, pct. 29), Curtea se îndoiește de utilitatea unei astfel de acțiuni. În fapt, pretinsul control al legalității ar fi fost, în orice caz, limitat, în măsura în care le-ar fi permis instanțelor doar să verifice dacă fundația

îndeplinea condițiile legale pentru obținerea statutului de utilitate publică, fără să le confere acestora competența de a-i acorda fundației statutul respectiv. Într-adevăr, decizia definitivă în această privință se întemeia pe criterii legate de oportunitate, și nu de legalitate, întrucât, potrivit jurisprudenței Înaltei Curți, această decizie ținea de competența executivului, care putea să refuze acordarea statutului de utilitate publică, chiar dacă reclamanta întrunea toate condițiile prevăzute de lege (*supra*, pct. 19).

63. Rezultă că reclamanta nu a dispus de o cale de atac efectivă pentru a contesta răspunsul DRI prin care acesta a refuzat să acorde fundației statutul de utilitate publică. În plus, răspunsul ministerului i-a fost notificat reclamantei după alegerile din decembrie 2012 (*supra*, pct. 13). În această privință, Curtea apreciază că reclamanta nu era obligată să introducă o acțiune care, în orice caz, nu ar fi putut să soluționeze plângerea acesteia într-un termen care să îi permită să își depună candidatura la alegeri. Rezultă că excepția Guvernului întemeiată pe neepuizarea căilor de atac interne (*supra*, pct. 29 și 31) trebuie să fie respinsă.

64. În continuare, Curtea constată că, astfel cum s-a arătat la punctul 61 de mai sus, în opinia Înaltei Curți de Casație și Justiție, acordarea statutului de utilitate publică ține de puterea discreționară a executivului (*supra*, pct. 19). Aceasta apreciază că, în contextul electoral al prezentei cauze, în care, pentru a-și depune candidatura, reclamanta trebuia să demonstreze că fundația dobândise statutul în cauză, o astfel de putere discreționară lăsată executivului este discutabilă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Podkolzina împotriva Letoniei*, nr. 46.726/99, pct. 36, CEDO 2002-II). În plus, procedura prin care reclamanta ar fi putut contesta refuzul executivului de a recunoaște statutul de utilitate publică al fundației nu le conferea instanțelor interne o competență reală de control și, prin urmare, nu era însoțită de garanții suficiente pentru a permite evitarea arbitrarului (a se vedea jurisprudența citată la punctul 42 de mai sus).

65. Având în vedere toate elementele menționate anterior, în special lipsa unui control judiciar (care să ofere o garanție suficientă) împotriva arbitrarului (*supra*, pct. 62) și ținând seama totodată de marja largă de apreciere de care dispune statul în materie (a se vedea jurisprudența citată la punctul 42 de mai sus), Curtea concluzionează că diferența de tratament la care a fost supusă reclamanta în raport cu organizațiile minorităților naționale deja reprezentate în Parlament nu era suficient de justificată în raport cu scopul legitim urmărit.

66. Prin urmare, a fost încălcat art. 14 din Convenție, coroborat cu art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

II. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

67. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

68. Reclamanta solicită suma de 1.000.000 de euro (EUR) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciile materiale și morale pe care consideră că le-a suferit. Aceasta face referire în special la indemnizațiile și beneficiile la care consideră că ar fi avut dreptul dacă ar fi fost aleasă deputat în Parlamentul României și susține că reputația și credibilitatea ei au fost afectate de respingerea candidaturii sale.

69. Guvernul consideră că suma solicitată este excesivă și are un caracter speculativ.

70. Curtea apreciază că reclamanta nu a dovedit existența unei legături de cauzalitate între încălcarea constatată și prejudiciul material pretins și respinge această cerere. În plus, aceasta consideră că o constatare a unei încălcări constituie în

sine o reparație echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral pe care l-ar fi putut suferi reclamanta.

B. Cheltuieli de judecată

71. Reclamanta solicită, de asemenea, rambursarea cheltuielilor pentru onorariile avocatului, fără să menționeze însă valoarea acestor onorarii și fără să trimită documente justificative în acest sens.

72. Guvernul solicită Curții să respingă cererea reclamantei ca fiind neîntemeiată.

73. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în

măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. Având în vedere faptul că reclamanta nu a indicat valoarea onorariilor avocatului său și nu a furnizat niciun document justificativ în acest sens, Curtea respinge cererea privind cheltuielile de judecată.

C. Dobânzi moratorii

74. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. unește cu fondul excepția preliminară ridicată de Guvern, întemeiată pe neepuizarea căilor de atac interne, și o respinge;
 2. declară cererea admisibilă;
 3. hotărăște că a fost încălcat art. 14 din Convenție, coroborat cu art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
 4. hotărăște că respectiva constatare a unei încălcări constituie în sine o reparație echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral suferit de reclamantă;
 5. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.
- Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 24 martie 2020, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulament.

PREȘEDINTE
JON FRIDRIK KJØLBRO

Grefier,
Andrea Tamietti

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

